

Uczestnicy w czasie obrad

Fot. M.M.

Pomnik Henryka Żeglarza

57. Kongres Europejskiego Towarzystwa Kardiologii Dziecięcej (AEPC) w Porto

W dniach 8-11 maja 2024 r. w Porto odbył się 57. Kongres Europejskiego Towarzystwa Kardiologii Dziecięcej (AEPC, *Association for European Pediatric and Congenital Cardiology*). Do sukcesu naukowego i dydaktycznego tego wydarzenia przyczyniła się rekordowa obecność ponad 1600 uczestników z 80 państw, nie tylko europejskich, ale także m.in. z Japonii, Chin, obu Ameryk i Afryki. Około 40-osobową grupę stanowili wykładowcy i uczestnicy z Polski (nasz kraj znalazł się wśród pięciu z największą liczbą zarejestrowanych uczestników – razem z Wielką Brytanią, Niemcami, Hiszpanią oraz Holandią/Włochami *ex aequo*). Rekordowa była również liczba przyjętych abstraktów – 992, w tym 101 prezentacji ustnych, 689 plakatów i 52 plakaty moderowane. Kilka osób przybyło z Wrocławia do tego drugiego co do wielkości portugalskiego miasta.

Na miejsce obrad wybrano centrum kongresowe zlokalizowane w zabytkowych budynkach dawnego urzędu celnego, usytuowanych tuż przy nadbrzeżu rzeki. Kompleks stanowi również Muzeum Transportu i Komunikacji (można tam zobaczyć

m.in. luksusowe limuzyny prezydentów Portugalii). Atrakcyjne położenie centrum kongresowego nad rzeką Douro wpadającą do Atlantyku (z centrum miasta do jej ujścia do oceanu można dojechać tramwajem nr 1) stwarzało możliwości do lunchu na otwartym powietrzu, w malowniczej scenerii zachwycających widoków na przeciwny brzeg rzeki z rozmieszczonymi kaskadowo kolorowymi domkami.

Otwarcie kongresu zaplanowano na późne popołudnie, co wykorzystałam na spacer do Muzeum Historii Medycyny usytuowanego na wzgórzu, skąd rozpościera się fantastyczny widok na nabrzeże i centrum kongresowe. Szpital Uniwersytecki w Porto działa od ponad 200 lat. Po niedawnym dobudowaniu nowoczesnej placówki część szpitala została przekształcona w muzeum prezentujące historię i osiągnięcia medycyny portugalskiej. Z założenia był to szpital zakaźny, pacjentów lokowano w drewnianych domkach, które palono po zakończeniu epidemii. Przez wiele lat leczono tam chorych na gruźlicę. Później powstał imponujący gmach lecznicy z kamienną fasadą, zaprojektowany w stylu palladiańskim przez angielskiego

Autorka przy plakacie informującym o kongresie.

Tabletkarka

Centrum kongresowe (dawny urząd celny)

skiego architekta Johna Carra, zbudowany w latach 1790–1864 (obecnie do budynku w tylnej części przylegają nowoczesne kliniki). Oprócz wydawania leków gotowych apteka szpitalna zajmowała się także produkcją własnych leków, w tym nawet produktów krwiopochodnych, takich jak surowica. Kiedy planowano zamknięcie starej apteki, dyrekcja szpitala podjęła decyzję o utworzeniu muzeum. Placówka (otwarta w 2013 r.) zajmuje dziś dwa pomieszczenia, z których główne to miejsce, w którym kiedyś wydawane były leki, zarówno hospitalizowanym pacjentom, jak i mieszkańcom miasta. Dziś w precyzyjnie opisanych ręcznie (często pismem rondowym) setkach słoików, słoiczków i fiolek, można zobaczyć przykłady różnorodnych medykamentów: roztworów, kropli, nalewek, zawieszin, syropów, emulsji. Drugie pomieszczenie mieści urządzenia do produkcji leków, w tym tabletkarkę oraz inne artefakty, jak np. mały autoklaw do sterylizacji, mikroskopy, wagi i zestaw butelek–kroplówek do osocza. Tutaj można też obejrzeć film o szpitalu i początkach muzeum. W tej krótkiej prezentacji pokazano liczne eksponaty usytuowane w gablotach bezpośrednio przy odpowiednich dla nich, normalnie funkcjonujących oddziałach szpitalnych. Ta ciekawa forma muzealnej prezentacji wynika z tego, że dyrekcja szpitala (wraz z władzami uczelni) uznały, że zbiory te są świadectwem ewolucji medycyny, stanowią dziedzictwo narodowe Portugalii i jako takie powinny być z dumą eksponowane i prezentowane wszystkim mający kontakt ze szpitalem: lekarzom, pacjentom i odwiedzającym. A żal, że

Starówka w Porto

we Wrocławiu – mimo wielkiej tradycji medycyny i pięknej historii do zaprezentowania mieszkańcom i turystom – dołączyć nie powstało Muzeum Historii Medycyny. Podobno nie wpisuje się w strategię rozwoju uczelni.

Tradycyjnie otwarcie kongresu rozpoczął *Manheimer lecture*. Tym razem zaszczyt wygłoszenia wykładu otrzymał prof. Edouardo M. Da Cruz z ośrodka w Bostonie, a temat brzmiał: *Teraźniejszość i przyszłość intensywnej terapii w kardiologii dziecięcej: kontrola i równowaga*. Patronem tego wykładu jest Edgar Manheimer, pionier kardiologii dziecięcej w Szwecji i jeden z pionierów europejskiej kardiologii dziecięcej. Dzięki niemu w latach 40. ubiegłego wieku powstała w Sztokholmie pierwsza klinika dla dzieci z wrodzonymi wadami serca. On też zorganizował pierwszą pracownię cewnikowania serca i tę inwazyjną procedurę sam wykonał jako pierwszy w Szwecji. W jego klinice wykonano pierwszy w Szwecji (i prawdopodobnie także pierwszy w Europie) zabieg zespolenia systemowo–płucnego typu Blalocka–Thomasa–Taussig (tzw. *BTT shunt*). Edgar Manheimer był też autorem podręcznika z zakresu wad wrodzonych serca. Ostatnie lata swojego życia spędził w Afryce, był szefem dziecięcego szpitala etiopsko-szwedzkiego. Zginął w wypadku samochodowym w Ugandzie w 1965 r., miał 61 lat.

Tematyka obrad kongresu była jak zwykle przekrojowa: od płodowych problemów sercowo-naczyniowych i moż-

Muzeum Historii Medycyny

Jedno z pomieszczeń muzeum

liwości ich rozpoznawania oraz leczenia *in utero*, po diagnostykę i terapię wad wrodzonych serca u młodych dorosłych. Oprócz wykładów i dyskusji oraz rozmów w czasie przerw, okazją do zapoznania się z osiągnięciami kolegów kardiologów z całego świata było kilkaset plakatów rozwieszonych w jednej z hal tego zabytkowego i przestrzennego kompleksu.

Trzeciego dnia spotkania uczestnicy mogli wysłuchać *Hausdorf lecture*. W tym roku zaszczyt wygłoszenia wykładu przypadł prof. Inie Michel-Behnke stojącej na czele kliniki kardiologii dziecięcej w Wiedniu, a temat brzmiał: *Ductus is the Latin word for way* (Przewód to łacińskie słowo oznaczające drogę). Patronem tego wykładu jest Gerd Hausdorf, jeden z pionierów cewnikowania serca i inwazyjnych procedur w kardiologii dziecięcej, który w wieku 36 lat zrobił habilitację, a jako 40-latek został profesorem kardiologii dziecięcej w Klinice Uniwersyteckiej Charite w Berlinie. Zmarł nagle w swoim domu w wieku lat 48, osierocił 4 dzieci.

Organizatorzy kongresu zadbali także o doznania artystyczne uczestników. Inaugurację tego międzynarodowego spotkania urozmaiciła orkiestra, a zakończenie kongresu – zjawiskowy performance w wykonaniu uczennic i uczniów szkoły tańca w Porto. Dla chętnych zorganizowano także uroczystą kolację w pięknym budynku – Pałacu Giełdy, w którym na co dzień funkcjonuje muzeum. Wnętrza oszałamiają przepychem i bogactwem, w powietrzu unosi się zapach pieniędzy. Ze ścian spoglądają sportretowani kolejni królowie oraz prezydenci Portugalii. Ciekawostką jest złote pióro i przepiękny zestaw z kałamarzem należący kiedyś do królowej Marii II. W budynku można również zobaczyć gabinet Gustave’a Eiffel’a, z którego miał świetny widok na most Ludwika I (jego projektantem był uczeń Eiffel’a). Ten dwukondygnacyjny stalowy most (górny pokład jest przeznaczony dla ruchu pieszych i metra, natomiast dolny – dla pieszych i ruchu kołowego) jest dziś powszechnie rozpoznawalnym symbolem Porto (podobnie jak wieża Eiffel’a w Paryżu). Naprzeciwko Pałacu Giełdy pośrodku skweru stoi pomnik Henryka Żeglarsza z wyciągniętą dłonią wskazującą Ocean Atlantyczny.

Cały czterodniowy program kongresu był bardzo bogaty. W wielkich salach odbywało się kilka równoległych interesujących sesji i niekiedy trudno było podjąć decyzję, na co się zdecydować w tej obfitości. Ale, jak napisał portugalski noblista Jose Saramago: *W sprawach dotyczących uczuć i serca ‘za dużo’ jest zawsze lepsze niż ‘za mało’...* Za rok gospodarzem 58. Kongresu Europejskiego Towarzystwa Kardiologii Dziecięcej będzie Hamburg.

□ Magdalena Mazurak

Most Ludwika I zaprojektowany przez ucznia Eiffel’a

Uczestnicy kongresu podczas lunchu

Porto nocą

DOŚWIADCZYŁEŚ HEJTU?

POMOC PRAWNA FINANSOWANA PRZEZ
DOLNOŚLĄSKĄ IZBĘ LEKARSKĄ

KONTAKT Z ADWOKATEM:
tel. (71) 722 42 85
od poniedziałku do piątku w godzinach od 9 do 15
e-mail: office@legalskills.eu

LEGAL SKILLS
BASIŃSKI MORAWSKI KUĆA SKOWRON
ADWOKACKA SPÓŁKA PARTNERSKA